

Referat af generalforsamling i foreningen Frihedsmuseets Venner:

Onsdag den 28. september 2022 kl. 1700 på Krigsmuseet, Tøjhusgade 2, 1200 Kbh. K.

Dagsorden ifølge foreningens vedtægters § 8: **Ordinær Generalforsamling.**

1: Formanden: Valg af dirigent.

Bestyrelsen foreslog Philip Sibelle. Philip Sibelle blev valgt og takkede for valget. Han konstaterede, at generalforsamlingen er lovligt indkaldt.

2: Aflæggelse af beretning:

Foreningen: Formanden: Niels Gyrsting.

Den 24. januar 2022 fyldte foreningen 50 år. Tillykke til os!

(Niels viste planche med Frode Jacobsens indmeldesskema fra 13. januar 1972.)

I bestyrelsen har vi forud drøftet dette, og faktisk oprindeligt tænkt os at markere det på dagen. Men som I ved blev alle planer for mange ødelagt af Corona-situationen.

Bestyrelsen har valgt at markere det flotte runde tal i relativ stilhed – med lidt mousserende vin og kransekage i pausen.

Traditionen tro har jeg, på bestyrelsens vegne, afgivet en kort beretning i vores årsskrift, der blev udsendt i januar. Det har jo ikke været meget, som vi har nået i 2021 på grund af Coronasituationen. Vi nåede generalforsamlingen i oktober og en foredragsaften i november.

Da vi udsendte årsskriftet i januar dette år, var der stadig nedlukning, og vi kunne derfor ikke invitere til noget, før situationen var afklaret. Vi forsøgte, da restriktionerne var ophævet af planlægge et arrangement i udstillingsbygningen i Churchillparken, men var for sent ude i forhold til at kunne planlægge med de nødvendige vagter mv., så vi har ventet frem til nu.

Foreningens aktiviteter.

I Churchillparken er der i udstillingsbygningen en Café, som er udlejet til en privatperson. Vi har kikket nærmere på mulighederne her, og vi har skønnet, at det er et meget begrænset antal personer, der kan være i Cafeen til foredragsarrangementer.

På grund af søjler rundt i cafeen, er det yderligere begrænset, hvor mange, der kan sidde og følge med på skærmen, når der vises illustrationer i forbindelse med foredrag. Desuden vil det være ganske besværligt at afholde arrangementer der, idet der skal koordineres med tre forskellige parter, hver gang: Cafe-ejeren, kiosk-ansvarlige og museumsværterne. Et

arrangement i Cafeen efter udstillingens lukketid vil heller ikke medføre, at deltagerne kan se museet nede i hullet, da dette vil være lukket.

Vi har derfor i bestyrelsen valgt ikke at afholde vores generalforsamlinger og foredrag i Churchillparken.

På Nationalmuseet skrev de, at vi ikke fremover kan låne filmsalen. Hvis vi vil anvende denne, skal vi betale fuld lejepris 6.000 kr.

På et møde med Jens Carl Kirchmeier-Andersen den 18. august aftalte vi, at vi fremover kan låne denne kanonhal for vores aktiviteter.

Krigsmuseet er jo også et passende sted for os. Modstandsbevægelsen var jo i krig med stikkere og HIPO-folk, og militærgrupperne var jo klar til at gå i krig med tyskerne, hvis de allierede kom for at befri Danmark.

Tak fordi vi må benytte dette historiske sted! Det er kanon.

Museum for Danmarks Frihedskamp 1940 – 1945.

Der er jo mange meninger om udstillingen i Churchillparken. Bestyrelsen har ved tidligere generalforsamlinger kommenteret på nogle af disse.

Her er et eksempel på holdninger til udstillingen og mit svar hertil:

På Facebook er en tidligere modstandsmand heldigvis stadig aktiv. Det er Ejler Borch, dæknavn: Thor, født den 6. december 1925. Den gang: Maskinlærling. Hans tilknytning til undergrundshæren jf. Modstandsdata-basen var i Region VI (København), København: Afsnit 8M (Bopa) , Kompagni Ib (BOPA kaldte det selv Afdeling Ib).

Han skrev i vores gruppe Frihedsmuseets Venner for fire uger siden: *Mener Frihedsmuseets Venner at det nuværende museum er godt så ved de ikke meget om det første som blev ledet af Kjeldbæk som var det museum der fortalte noget om frihedskampen det der er i dag siger mig ingen ting men det har jeg givet udtryk for.*

Hertil svarede jeg: *Frihedsmuseets Venner har jo fulgt Frihedsmuseet i alle årene. Foreningen er startet af nogle af de samme personer, som fik det første museum bygget og indrettet for indsamlede midler. Herefter blev det overdraget til Nationalmuseet i 1956. Medlem nummer 1 i Frihedsmuseets Venner var Frode Jacobsen fra Frihedsraadet, der tog initiativ til museet.*

Det er museumsfolk, der har indrettet det nye Frihedsmuseum, og her er der i høj grad taget hensyn til, at det skal være interessant for unge mennesker og udlændinge. Og der er ingen tvivl om, at museet er godt i forhold til disse grupper. Museet er heldigvis også rigtig godt besøgt.

Nogle af vi andre kunne godt have ønsket, at der var flere genstande og bedre skriftlige beskrivelser af og omkring genstandene.

Men vi er jo forskellige og ser derfor forskelligt på tingene.

Under alle omstændigheder, så er vi glade for, at der er kommet et nyt Frihedsmuseum. Det fortjener alle de, der deltog i modstandsbevægelsen, og satte deres liv ind i kampen for Danmarks frihed.

Nationalmuseets nedprioriteringen af forskning mv. i Besættelsestidens historie.

Desværre har vi konstateret, at Nationalmuseet forsat er voldsomt presset på økonomien. En væsentlig del af museets indtægter er baseret på entreindtægter, og det har været et kæmpe problem, at få økonomien til at hænge sammen, idet der på grund af Corona-nedlukning af hele landet ikke er kommet de entreindtægter i kassen, som der skulle. Museet har derfor endnu en gang været igennem en fyringsrunde, hvor man blandt andre har fyret den sidste faghistoriker på Besættelsestidens historie. Vi er i foreningen Frihedsmuseets Venner rigtig kede af, at museet på den måde nedprioriterer "vores" interesseområde i Danmarks historie.

Det er jo forsat en tid, der interesserer tusinder af danskere – se bare på den omfattende brug af Modstandsdata-basen, de mange bøger, film og TV-udsendelser der kommer omkring 2. verdenskrig og se på de mange tusinder, der er medlem af og følger vores Facebook-grupper.

Vi forstår ikke prioriteringen, der har medført, at Henrik Lundbak er blevet omfattet af fyringerne. Derfor tilsluttede jeg mig den protest, som stort set alle førende forskere og historikere på området udsendte i slutningen af maj, og som blandt andet blev vist i Politiken og omtalt i Jyllands Posten. Vores bekymringer går på flere ting: Hvem kan svare på spørgsmål omkring Besættelsen og effekter på museet? Sker der løbende opdatering af Modstandsdata-basen? Vil Modstandsdata-basen blive redigeret? Vil der ske en faglig fornuftig opdatering af udstillingen i Churchillparken?

Det er emner, som foreningen vil følge op på fremover.

Men vi vil i dag sige rigtig mange tak til Henrik Lundbak, der på vores opfordring er mødt op i dag. Henrik var ansat i mange år på Frihedsmuseet, som var bekendt, den sidste leder af Frihedsmuseet frem til taget brændte delvis i april 2013 og museet dermed blev nedlagt. Foreningen har haft et rigtig godt samarbejde med Henrik omkring museet og omkring udsendelse af foreningens årsskrifter og medlemsskrivelser. Mange tak Henrik for det gode samarbejde! Vi håber, at vi på anden vis fremover også kan samarbejde om formidlingen af Besættelsens historie. Rigtig god vind fremover i pensionisternes rækker. (Henrik Lundbak fik overrakt en vingave).

Foreningens hjemmeside: fmv.dk

Vores nye web-administrator Carsten Legaard, har i samarbejde med den gamle administrator – foreningens næstformand, René Zorn, udviklet vores hjemmeside på en ny platform, så den er blevet meget bedre og nemmere at administrere. Mange tak for det!

På **Facebook** går det forsat godt fremad i vores to grupper.

"Frihedsmuseets Venner" er nu oppe på ca. 2.832 medlemmer, mod 2.625 på sidste generalforsamling. **"Besættelsen 1940 til 1945"**, har nu ca. 17.000 medlemmer, mod 15.714 ved sidste generalforsamling.

Det er ret vildt, at der er en så stor interesse, og dette skyldes jo primært, at flere medlemmer dagligt opdaterer grupperne med interessante links, fotos mv. - tak for det! Grupperne er med til at udbrede kendskabet til og interessen for Besættelsestiden. Vi oplever, at disse sider er med til, at vi forsat har en løbende tilmelding af nye medlemmer i foreningen. Desværre ikke så hurtigt, som medlemsfremgangen i Facebookgrupperne.

Mindelunden

Nogle af os deltog i alsangsarrangementet i Mindelunden fredag den 2. september, som foreningen har støttet økonomisk, og hvor forlaget i øvrigt havde en stand.

Mandag den 29. august skete der i øvrigt noget ganske usædvanligt i Mindelunden, nemlig nedsættelse af en urne med det, der skulle være de jordiske rester af modstandsmanden Preben Holger Larsen, der omkom i koncentrationslejren Neuengamme i november 1944. Urnen blev i sommeren 1945 taget med til England af en britisk militærlæge, der gjorde tjeneste i Tyskland. Preben Larsens familie ønskede tilsyneladende ikke urnen hjem til Danmark. Lægen anbragte den i sin privatsamling. Da han døde først i 1950'erne blev bl.a. urnen overdraget til en universitetssamling. Sidste år gennemgik universitetet sine samlinger, og fandt det passende, at spørge i Danmark, om urnen ikke skulle hjem. Det er den kommet, og de jordiske rester er nu den 29. august nedsat i KZ-lunden i Mindelunden, hvor der i forvejen hvilede 31 hjemførte rester af afdøde danske KZ-fanger. Frihedsmuseets Venners formand blev inviteret til at være med til at arrangere højtideligheden og deltage i den. Nedsættelsen blev fulgt af DR-TV og den blev vist i TV-avisen samme aften. Forunderligt nok, så var Preben Larsens første kendte indsats i modstandskampen, at han var med til at starte og redigere et illegalt blad, der hed: "29. august". Bladets første nummer udkom lige efter 29. august 1943 og 79 år senere blev hans urne lagt i Mindelunden 29 august.

Vores årsskrift, som vi sendte til medlemmerne i år er bogen: Inge og Tony, i det københavnske modstandsmiljø under Besættelsen. Vi er glade for, at Eva Bredsdorff henvendte sig til os med sit manuskript om modstandsmanden Tony Gath Kristoffersen og Eva far Ulrik Bredsdorff. Da det viste sig, at Eva og jeg kunne mødes med Tonys kæreste og

medkæmper under Besættelsen, Inge Hagen, og at Inge stadig havde sine dagbøger liggende fra den gang – inklusiv en del originalmateriale, besluttede Eva og jeg, at bogen mere skulle have Inge som hovedperson – end Tony og hans gruppe. Stor tak til Eva for et fortrinligt samarbejde om manuskriptet. Det er dagbøgerne, som danner baggrund i omslaget. I Berlingskes papirudgave påskesøndag den 17. april fik bogen fem stjerner og et helt opslag. Det er vi ganske stolte af. Det har givet god reklame for foreningen, forlaget og Frihedsmuseet.

Jeg skal her fra talerstolen takke redaktør Tim Ole Simonsen for et rigtigt fint og udbytterigt samarbejde i redaktion og udformningen af endnu en årbog. Stor tak til Jesper W. Langer og Kjeld Thorsen for korrekturlæsning.

Keld kan ikke læse denne tak. Niels bad tilhørerne rejse sig, og sammen med ham mindes vores tidligere bestyrelsesmedlem, mangeårige forlagsredaktør, forlagsformand og gode ven Kjeld Thorsen, der døde 4. januar. Vi vil huske Kjeld for hans gode humør, vid og store indsats i såvel forlags - som foreningssammenhæng. Han er savnet i vores midte. Æret være Kjelds minde.

Til sidst vil jeg takke bestyrelsen for et fortrinligt samarbejde i det sidste foreningsår.

Allan Bech: mente, at afskedigelsen af Henrik Lundbak var katastrofal. Det vil forringe mulighederne for relevant forskning på området. Han foreslog, at FMV tager initiativ til en undersøgelse for at finde økonomiske midler til et eksempelvis 5 års forskningsprojekt. Denne model er anvendt indenfor andre historiske områder, og giver mulighed for at ansætte forsker(e) i tidsbegrænsede stillinger.

Formanden: Takkede for forslaget. Som eksempel på denne model er der et igangværende projekt på forskning på tyske flygtninge i Danmark. Dette projekt er finansieret af fondsmidler. Formanden vil viderebringe ideen til Historikergruppen (som han er medlem af) til en videre drøftelse.

Anders Starup: oplyste, at han tidligere havde afholdt foredrag i FMV. Han havde medbragt forskellige dokumenter fra Toldstrups efterladenskaber. Disse er overleveret til Henrik Lundbak, og i samme forbindelse gjorde han kraftigt opmærksomt på sin ærgrelse over at Henrik Lundbak er afskediget. Dette vil efter hans opfattelse gå udover forskningen på Besættelsestiden. Afslutningsvis er han skuffet over Frihedsmuseets udstilling – eksempelvis genstande og forklaringer om bombningen af Shellhuset.

Formanden noterede indlæggene og havde derudover ikke andre kommentarer.

Frihedsmuseet/Nationalmuseet: Museumschef Jens Carl Kirchmeier-Andersen forklarede, at museet er genåbnet. Cirka tre uger af januar 2022 var der covid-lukket. Besøgstillene er over forventning. Pr. 27. september 2022: 45.947 besøgende gæster. Museet forventer en lille nedgang. I august og september 2022 har mange af gæsterne været turister. I 2020 var

besøgsantallet cirka 37. 000. I 2021: 45.000 besøgende – og der forventes cirka 50.000 i 2022. Tilbud om undervisningsforløb for skoleklasser og andre har været en stor succes. I 2022 er antallet indtil dato 196 forløb. Når der har været rigtigt travlt, har der været op til fire forløb per dag. De lokalemæssige forhold på museet sætter en begrænsning for, hvor mange undervisningsforløb museet kan afvikle. Generelt har indtjeningen været bedre end budgetteret. En gang månedligt har museet planlagt en Byvandring med relation til Besættelsestiden. Dette tiltag har også været en stor succes. Museet har modtaget 150.000 kr. via Wonderful Copenhagen til aktiviteter på pladsen foran museet. Der er opsat fem helfigurer (de fem gennemgående personer i udstillingen) , som en introduktion til det, der venter nede i ”hullet”. Figurernes er opsat i 2. dimension, men museet håber på senere at kunne opsætte 3. dimensionale figurer. Opsætningen er der forsøgsvis i fem uger. Derpå en evaluering og videre ansøgningsforløb. Det fremgik af indlægget, at det er en meget langstrakt og bureaukratisk proces, der kører med Københavns kommune. Derudover arbejder museet med at få opsat ”skiltning” over indgangen til ”hullet”. Mange gæster går forgæves, da de har svært ved at se om det er et museum eller ej. Denne proces med skiltning er ligeledes en lang og trang rejse. Museumschefen er dog optimist – og målet er i sigte.

Spørgsmål/kommentarer fra generalforsamlingen:

Steen Norskov: Han savnede opstilling af V3 (”kampvognen”). Samt en skiltning, således at man fra gaden kunne se, hvad der var i ”Hullet”. Han var glad for at man nu arbejdede med skiltningen.

Anton Skovle: foreslår, at man også anfører: ”1940-1945” på den foreslåede skiltning.

Henrik Hartvig Sørensen: hvad gør Nationalmuseet efter nedlæggelsen af Henrik Lundbaks stilling?

Jens Carl Kirchmeier-Andersen svarede vedrørende V3, at den er på magasin under betryggende forhold. V3 er en museumsgenstand, og det skal tages i betragtning, såfremt den skal udstilles på ny.

Vedrørende afskedigelsen af Henrik Lundbak så er det ikke indenfor Jens Carl Kirchmeier-Andersens opgaveportefølje. Han er ansat til at drive Krigsmuseet, og har ikke noget med den forskningsmæssige del at gøre. Grundet en generel svigtende indtjening på hele Nationalmuseets område har direktionen fundet det nødvendigt at foretage afskedigelser. Krigsmuseet har dog haft en god indtjening, men det skal ses over hele Nationalmuseets aktiviteter. Han håbede, at det var en midlertidig tilstand, og at når økonomien bedres, der blev genbesat relevante forskerstillinger. Derudover havde han ikke yderligere kommentarer til afskedigelser på Nationalmuseets område.

Frihedsmuseets Venners Fonds beretning ved bestyrelsesmedlem John Tyrrestrup. Han forklarede, at fondens formål var at støtte FM og Frøslevlejrens museer. Bevarelse af mindet om Danmarks Frihedskamp, og motiverede ansøgninger til projekter om dette emne, bliver støttet af Fonden. Som eksempel på et aktuelt projekt nævnte han "Projektøren" i Frøslevlejren. "Projektøren" trænger til renovering/reetablering og dette projekt er i gangværende.

Frihedsmuseets Venners Forlag ved formand Mikael Hesselberg forklarede, at han var den nye formand. Ida Seehusen var efter mange års stor indsats udtrådt af bestyrelsen. 2021/2022 gav en omsætning på 96.000 kr., som blev vurderet som et fornuftigt salg. Forlagets seneste udgivelse er blevet rigtigt flot modtaget. Forlaget har praktiske udfordringer, idet man er "opsagt" fra sommeren 2023 på Nationalmuseet. Nationalmuseet ønsker ikke at private foreninger anvender lokaliteterne. Forlaget efterlyser lokale på cirka 30 m². Forlaget benyttede lejligheden til at takke Henrik Lundbak for et rigtigt godt samarbejde i mange år. Forlaget havde en vingave til Henrik Lundbak. Generalforsamlingen gav Henrik Lundbak velfortjente klapsalver med på vejen.

Henrik Hartvig Sørensen oplyste, at lydbogsudgivelsen på Mofibo: "De Sidste Timer" udgjorde cirka 50 % af de ovenfor nævnte 96.000 kr.

Punkt 3: Forelæggelse af revideret regnskab ved Kassereren Lars Emborg Jensen. Regnskabet var ikke uddelt i papirform, men vist på skærmen og offentliggøres på vores hjemmeside fmv.dk under fanebladet 'Forening'. Hovedtallene blev gennemgået herunder, at FMV har et svagt vigende medlemstal. Økonomien er sund, og der er midler til at fortsætte aktivitetsniveauet for medlemmerne.

Regnskabet blev godkendt af generalforsamlingen.

Punkt 4: Forslag til foreningens aktiviteter i det kommende år: Niels fortalte:

Afholdelse af foredrag: I kan følge med i aktiviteterne på vores hjemmeside, fmv.dk – ligesom der bliver udsendt skriftlige indbydelser hertil. Vi fortsætter, som i de sidste år med tre foredragsaftner i foråret: ONSDAG den 26. oktober 2022 kl. 17.00: Niels Gyrsting: Den danske Brigade/Danforce. ONSDAG den 23. november 2022 kl. 17.00: Henrik Hartvig Jørgensen: Om lydbogen "De Sidste Timer - Ingen kender dagen før solen går ned". Endvidere har vi tre foredrag i støbeskeen til forårsprogrammet.

Kommende årsskrift: Mindelunden. Ryvangen i København. Der er tale om, at et lille redaktionsudvalg på fem personer i øjeblikket arbejder på en opdateret bog om Mindelundens historie, hvor de seneste års udvikling er med – herunder de nye monumenter for søfolkene og de faldne soldater i dansk og allieret tjeneste er med.

Punkt 5: Indkomne forslag: Formanden oplyste, at der ikke var indkomne forslag.

Bjarne? :spurgte til starttidspunktet for generalforsamlingen, og de kommende foredrag; kl. 1700. Han fandt det var et dårligt tidspunkt. **Formanden** svarede, at det var svært at stille alle tilpas, men tidspunktet var efter aftale mellem FMV og museet, og det ligger fint i forlængelse af Krigsmuseets åbningstid. Således skal de ansatte ikke vente i nogle timer før vi dukker op. Det gør afviklingen billigere og mere effektivt.

Svend Nielsen spurgte indtil V3 ("kampvognen") og om den igen kunne blive et blikfang for museet. **Jens Carl Kirchmeier- Andersen** havde ikke yderligere kommentarer til V3 sagen. **Formanden** var enig med spørgeren – og oplyste at FMV overveje, hvad man eventuelt kan gøre ved det, da vi fortsat vil arbejde på, at V3 kommer på sin gamle plads.

Punkt 6: fastsættelse af kontingent for det kommende år: Bestyrelsen foreslår uændret kontingent for alle typer af medlemmer. **Vedtaget.**

Punkt 7: Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter:

Dirigenten: Da det er et lige år skal der efter vedtægterne vælges en formand, tre bestyrelsesmedlemmer og en suppleant.

Formanden Niels Gyrsting er på valg og er villig til genvalg. **Genvalgt.**

På valg i øvrigt er: Lars Emborg Jensen, Philip Sibelle og Niels-Birger Danielsen, samt suppleanten Carsten Pickering. Alle er villige til genvalg. **Alle Genvalgt.**

Punkt 8: valg af revisor: Lars Emborg Jensen foreslog Revisionsinstituttet til genvalg. **Genvalgt.**

Punkt 9 : Eventuelt. (forslag under eventuelt kan ikke vedtages).

Dirigenten gav ordet til Formanden. Han takkede for genvalget og takkede på vegne af de valgte bestyrelsesmedlemmer og suppleanten. Han takkede endvidere dirigenten for god ledelse af generalforsamlingen. Afslutningsvis tak for fremmødet og gode kommentarer og spørgsmål.

I alt fremmødt 35 deltagere til generalforsamlingen.

Referent: Mikael Storgaard

03.10.22